

Toodete vee jalajälg – infoklipp

Definitsioon: Toote vee jalajälje all mõeldakse kogu magevee hulka, mis kulub selle toote valmistamiseks. Hinnatakse ka seda vett, mis tootmise käigus aurustub ja/või saastatakse. Vee jalajälge on võimalik mõõta ka indiviididel, äridel, riikidel, kogukondadel jne.

Vesi ja toit: Vee jalajälje juurde kuulub ka mõiste virtuaalne vesi, mille mõtles 1993 aastal välja professor John Allan. Selle kontseptsiooniga vaadeldakse, kuidas vesi on seotud toidu ja teiste toodete tootmise ning kaubandusega. Kui võtta näiteks tass kohvi, siis selle valmistamiseks ei kulu kaugeltki ainult see hulk vett, mis lõpuks tassi sees on. Kui arvestada juurde kogu vee hulka, mis läheb kohvi kasvatamiseks, tootmiseks, pakkimiseks ja transpordiks kulub ühe kohvitassi tootmiseks kuni 140 liitrit vett. Kuna liha tootmine nõuab ääretult palju energiat ja vett on ühe hamburgeri tootmiseks vaja kuni 2400 liitrit vett. Vee säästmiseks on kohvi asemel teinekord mõistlik hoopis aiast korjatud kummelist, melissist ja vaarikavartest teed teha ning hamburgeri vahele loomaliha asemel linnuliha eelistamist.

Miks vaja? Vee jalajälge vaadeldakse kuna selle vähendamine on globaalses aspektis väga oluline. Eestis, kus magevee varud on head ning ligipääs puhtale veele on pea kõigil olemas, kipub see fakt ununema ning väga kergesti unustatakse vesi kraanist pikalt voolama. ÜRO hindab, et juba aastaks 2025 elab kuni kaks kolmandiku maakera inimestest vee puuduses ning 1.8 miljardit inimest elavad väga tõsisel vee puuduses.

Puudujäägid: Vee jalajäljel on mõningad puudujäägid, mis muudavad ta keskkonna probleemide hindamisel näiteks süsiniku jalajäljest vähem pädevaks. Süsiniku jalajälg on normaliseeritud globaalselt kahjuliku CO₂ kogusele. Me mõistame, et kui toodetakse palju CO₂-te on see kahjulik, hoolimata sellest, kus ja kuidas seda tehakse. Vee jalajäljega on keerukam – ei arvestata hüdroloogiat, kliimat, geoloogiat, topoloogiat, rahvaarvu ning demograafiat. Näiteks kohas, kus magevett on juba algul väga vähe on suur vee jalajälg palju suurema keskkonna kahjuga kui kohas, kus magevett leidub küllaldaselt,